

het karakter van tijd-ruimtelijke eenheid bezitten en evenals de psychische verschijnselen „zentral-bezogen” zijn. Om een beeld van VON UEXKÜLL te gebruiken: In de kiem van een huis bestaat niet een steen, een dakpan, een venster en miniature, waaruit door groei en deeling een huis wordt, maar als „anlagen” bestaat in de kiem de hoogte der muren, de vorm van de ramen, de stijlheid van het dak, de breedte van de trap, enz. (36).

In de kiem zijn „Bildner” gepraeformeerd en met dit woord is tevens uitgesproken, dat van eene stoffelijke praeformatie geen sprake kan zijn. Hoeveel temeer geldt dit voor den aanleg van functioneele eigenschappen van het individu, die reeds in hare totaliteit het karakter van het immaterieele bezitten. De psychische eigenschappen, de instinkten, de handelingstypen, de aard en wijze waarop een dier ervaring kan opdoen zijn erfelijk en moeten in de kiem gepraeformeerd worden gedacht.

Nu heeft DRIESCH aangetoond, dat wij logisch genoodzaakt zijn een praeformatie te veronderstellen, hoewel dit gepraeformeerde niet materieel behoeft te worden gedacht. Door deze meening is dus de aloude vraag praeformatie of epigenese overgegaan in de vraag: materieele of immaterieele praeformatie, waarbij in de moderne biologie dus twee antwoorden worden gegeven afhangende van het feit of de onderzoeker mechanist dan wel vitalist is.

Velen echter, die het vraagstuk als onopgelost of onoplosbaar beschouwen, houden wel het begrip der praeformatie vast en spreken van determinanten of genen, het in het midden latende wat deze aanlegfactoren in hun wezen zijn. Dit deed MENDEL en dit doet ook thans nog JOHANSSEN.

In ieder geval staat het vraagstuk nog evenzoo voor ons moderne biologen als voor den natuurphilosoof der oudheid, ARISTOTELES, die de morphogenese in haar geheel vergeleek bij de vorming van een kunstwerk en schreef: „De wijze waarop elk deel ontstaat moet afgeleid worden uit het beginsel dat alles wat zoowel in de natuur als in de kunst wordt, ontstaat door iets, wat alreede is en uit iets van gelijksoortige natuur, echter slechts potentieel bestaande”.